

การพัฒนาทักษะการระบายสีไม้ โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนศรีธาวิตยานุสรณ์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

The Development of Colored Pencil Drawing Skill Using a Colored Pencil
Drawing Instructional Package under Art Learning Subject Area for Grade 1
Students at Satthawittayanusorn School, Raman District, Yala Province

ฟาติน มะเต็ง^{1*} โรสนี จริยะมาการ¹ จิตติมา ชอบเอียด¹ มารียะ ปูเต๊ะ¹ ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์¹ ศุภกิจ ประชุมกายะมาต¹
Fatin Madeng^{1*}, Rosnee Chariyamakarn¹, Chittima Manakarn¹, Mareeyah Puteh¹, Yupawan Srisawat¹,
Supphakit Prachumkayohmat¹

(Received: March 22, 2022; Revised: August 1, 2022; Accepted: August 30, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี และ 2) เปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสีกับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนศรีธาวิตยานุสรณ์ จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียน 60 คน แบ่งเป็นห้องทดลอง 1 ห้องและห้องควบคุม 1 ห้อง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี จำนวน 6 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ จำนวน 6 แผน ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสีไม้ และแบบประเมินทักษะการระบายสีไม้ วิเคราะห์ความตรงของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี และแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี เรื่องการระบายสีไม้ ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 แบบประเมินทักษะการระบายสีไม้ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และความเชื่อมั่นโดยการหาค่า

¹หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

¹Graduate Diploma Program in Teaching Profession, Princess of Naradhiwas University

*Corresponding author. E-mail: fatin_madeng@hotmail.com

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.76 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสีมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\mu=16$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\mu=11.47$) ได้คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับ 53.11 ซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง 2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับ 53.11 สูงกว่าห้องที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับ 33.18

คำสำคัญ: ทักษะการระบายสีไม้ ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี ศิลปะ

Abstract

This research was quasi-experimental research aimed to 1) compare colored pencil drawing skills before and after study under art learning subject area of grade 1 students who were taught and practiced their drawing skills with the use of colored pencil instructional package and 2) compare colored pencil drawing skills under art learning subject area of grade 1 students who were taught and practiced their drawing skills with the use of colored pencil instructional package with students who were taught by usual approach. The target used in this research were 2 rooms of grade 1 students in the second semester of the academic year 2020 at Satthawittayanusorn School. There were 60 students in total, divided into 1 experimental and 1 control group. However, they were randomly picked by drawing lots. The research instruments were 6 lesson plans of colored pencil drawing skill instructional package and 6 lesson plans of usual approach learning, colored pencil drawing skill package, and colored pencil drawing skill assessment form. The validity analysis of the lesson plans using colored pencil drawing skill instructional package and using usual approach from 3 experts had IOC values between 0.67–1.00. The colored pencil drawing skill package had IOC value between 0.67–1.00, colored pencil drawing skill assessment form had the IOC value of 1.00, and the reliability of Cronbach's alpha coefficient value was equivalent to 0.762. The statistics used in analyzing the data were mean, standard deviation, and relative gain score.

The results showed that 1) Grade 1 students who passed in using colored pencil drawing skill instructional package had higher average scores after studying ($\mu=16$) than before ($\mu=11.47$), and achieved the average relative gain score of 53.11 with a high level of development. 2) Grade 1 students who passed with the practice of colored pencil drawing skill instructional package had achieved the average relative gain score of 53.11, which was higher than students who were taught by usual approach and obtained the achievement of the average relative gain score as 33.18.

Keywords: Colored pencil drawing skills, Colored pencil drawing instructional package, Art

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) เนื่องจากวิชาศิลปะ ช่วยเสริมสร้างศิลปะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ตลอดจนรู้คุณค่าทางศิลปะ ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ (สังคม ทองมี, 2534) โดยงานศิลปะนั้น มีองค์ประกอบต่าง ๆ มากมาย สี ทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้งานศิลปะชิ้นนั้นมีคุณค่าทางสุนทรียะหน้าที่หลักของสีในงานศิลปะ คือ ให้ความแตกต่างระหว่างรูปกับพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยการนำสายตาของผู้ดูบริเวณที่สีตัดกันจะดึงดูดความสนใจ ให้ความเป็นมิติแก่รูปทรง ให้ความลึกในภาพ และให้อารมณ์ความรู้สึกได้ด้วยตัวมันเอง (ศากุล ตานะเศรษฐ, 2563) ดังนั้นสีจึงนับเป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญสำหรับงานศิลปะ การใช้สีอย่างมีหลักการจะสามารถโน้มน้าวให้ผู้ชมผลงานเกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมไปกับผลงานนั้น ๆ ได้ (สกนธ์ ภู่งามดี, 2548) การฝึกระบายสีจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับภาพ และทำให้สีสามารถถ่ายทอดแสดงความรู้สึกให้กับภาพได้ (รงค์ ประภาสะโนบล, 2552)

การระบายสีโดยการใช้สีไม่เป็นสีพื้นฐานที่เด็กใช้ในการฝึกวาดภาพระบายสี เนื่องจากเป็นสีที่สามารถควบคุมการระบายได้ดีกว่าสีเทียน สีชอล์ก สีน้ำประเภทต่าง ๆ เป็นสีที่ไม่ต้องใช้อุปกรณ์ที่ยุ่งยากต่อการใช้งาน ไม่เลอะเทอะเปื้อนมือ หรือเสื้อผ้า พกพาสะดวก และสีไม้ยังสามารถระบายทับซ้อนกันได้ 2-10 ชั้น แล้วแต่วิธีการ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ระบาย (สมคิด หงส์สุวรรณ, 2546) โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปะที่ผ่านมาจะเป็นการสอนโดยให้นักเรียนฝึก

ระบายสีไม่ตามแบบเรียน บางคาบครูมีภาพตัวอย่างให้นักเรียนวาดและระบายสีตาม หรือแจกภาพต่าง ๆ ให้นักเรียนระบายสี แล้วเก็บคะแนนจากชิ้นงานที่นักเรียนส่ง ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่านักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังขาดทักษะการวาดภาพระบายสี เช่น ภาพที่วาดลายเส้นไม่คงที่ ไม่รู้จักการใช้เทคนิคแสงเงา น้ำหนัก การระบายสีออกนอกเส้นเลอะเทอะไม่เรียบร้อย นักเรียนบางส่วนวาดภาพออกมาได้ดี แต่เมื่อระบายสีลงในภาพกลับทำให้ภาพดังกล่าวไม่น่าสนใจ ไม่สวยงาม บางคนระบายสีอ่อนเกินไปทำให้ภาพดูขาดสีสันไม่ตรงกับสภาพจริงหรือธรรมชาติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นปัญหาทักษะขั้นพื้นฐานของนักเรียนในการวาดภาพระบายสี มีผลทำให้คะแนนในการทำแบบฝึกทักษะเกี่ยวกับการระบายสีไม่ได้คะแนนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับคะแนนการวาดภาพของนักเรียน ทักษะการใช้สีจึงเป็นเรื่องจำเป็นและมีความสำคัญในการเรียนวิชาทัศนศิลป์ที่นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การใช้สีไม่มีความเหมาะสมในการใช้เพื่อพัฒนาทักษะการระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีท้าววิทยานุสรณ์ ประกอบกับการใช้ชุดแบบฝึกทักษะมาช่วยในการเพิ่มเติมการฝึกฝนทักษะ เนื่องจากชุดแบบฝึกทักษะสามารถสนองความต้องการในการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างดี และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามเวลาที่สะดวกตามความสนใจของผู้เรียน และที่สำคัญที่สุดคือชุดฝึกทักษะมีการประเมินผลในตนเองเพื่อให้ผู้เรียนเห็นผลสำเร็จ เห็นความเจริญก้าวหน้าของตนในการเรียนรู้ (บุรณะ สมชัย, 2547) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร (2562) เรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่องสีไม่น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกุกระดังวิทยาคม อำเภอกุกระดัง จังหวัดเลย ผลวิจัยพบว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับร้อยละ 83.33 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 84.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือร้อยละ 80/80 และหลังใช้แบบฝึกทักษะคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น การใช้ชุดแบบฝึกทักษะจึงเป็นเครื่องมือที่เหมาะสม เนื่องจากเป็นการช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนการระบายสีไม่อย่างเป็นลำดับขั้นตอนและต่อเนื่อง จึงได้ออกแบบชุดแบบฝึกทักษะเรื่องการระบายสีไม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยมีลักษณะเนื้อหาที่ประกอบด้วยทฤษฎีศิลป์ ภาพตัวอย่างแบบฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อเพิ่มพูนทักษะและพัฒนาทักษะการระบายสีไม่ รวมทั้งยังสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะให้นักเรียนได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี กับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ของชุดแบบฝึก

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดฝึกทักษะว่าช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย ช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่คงทน ชุดการฝึกสามารถเป็นเครื่องมือในการวัดผลหลังจากที่ผู้เรียนเรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ความสามารถของตนเองได้และเมื่อไม่เข้าใจ และทำผิดในเรื่องใดๆ ผู้เรียนก็สามารถซ่อมเสริมตนเองได้ จัดได้ว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าทั้งครูผู้สอน และผู้เรียน เป็นสื่อช่วยเสริมบทเรียน ลดภาระการสอนของครู เป็นการฝึกความรับผิดชอบของผู้เรียน ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนได้ทำแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลายจะทำให้ผู้เรียนสนุกและเพลิดเพลิน เป็นการท้าทายให้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามชุดฝึกทักษะนั้น ๆ

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดแบบฝึก

การนำหลักจิตวิทยามาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึกทำให้แบบฝึกทักษะมีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับนักเรียน และนักเรียนมีโอกาสที่จะตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกมีหลายประการ (ลำลี รักสุทธิ, 2553) ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) (EduGyan, 2017) ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of exercise) คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดซ้ำบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความคล่องและชำนาญ การสร้างแบบฝึก จึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่เสริมจากแบบฝึกในบทเรียน และมีหลายรูปแบบ

1.2 กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) คือการให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน จะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน

1.3 กฎแห่งผล (Law of effect) คือ แบบฝึกต้องมีเนื้อหาที่สนใจของผู้เรียน ความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัยและสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจในการเรียน การประเมินผลควรกระทำอย่างรวดเร็ว หลังจากผู้เรียนทำเสร็จแล้ว

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ (Gagne) (Samar, 2021) ซึ่งมีความเห็นว่าการเรียนรู้มีลำดับขั้น และผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เนื้อหาที่ง่ายไปหายาก แนวคิดของกาเย่มีว่า “การเรียนรู้มีลำดับขั้นตอน ดังนั้นก่อนที่จะสอนเด็กแก้ปัญหาได้นั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือหลักเกณฑ์มาก่อน ซึ่งในการสอนให้เด็กได้ความคิดรวบยอดหรือกฎเกณฑ์นั้น จะทำให้เด็กเป็นผู้สรุปความคิดรวบยอดด้วยตัวเองแทนที่ครูจะเป็นผู้บอก” การสร้างแบบฝึกจึงควรคำนึงถึงการฝึกตามลำดับขั้น จากง่ายไปยาก

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ไฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) (Michele, 2020) โดยเชื่อว่าบุคคลมีเชาวน์ปัญญาแตกต่างกัน แต่ละคนจะมีความสามารถแตกต่างกัน คนหนึ่งอาจเรียนรู้ดนตรีได้ง่าย อีกคนเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้ดี ขณะที่อีกคนเรียนภาษาได้เก่ง เป็นต้น ครูควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับบุคคล ไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป ควรมีศิลปะหลายแบบ การจูงใจผู้เรียนสามารถทำได้โดยการทำแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ในการทำแบบฝึกควรเป็นแบบสั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้นักเรียนโดยทดลองทางภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกหัดในสิ่งที่ใกล้ตัวจะทำให้จำได้แม่นยำ นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

จากแนวคิดที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่าในการสร้างแบบฝึกนั้นควรคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจ เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากที่จะเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่ความพร้อมในการเรียน แบบฝึกที่น่าสนใจจะทำให้ผู้เรียนอยากทำและอยากฝึก

2. การฝึกหัด โดยการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อย ๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และความชำนาญ

3. การเสริมแรง ในการสอนฝึกทักษะนั้น ครูควรให้การเสริมแรง โดยการให้กำลังใจอย่างดีแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของศักยภาพในตนเอง

4. การรู้ผลการกระทำ แบบฝึกที่ดีควรสามารถให้ผู้เรียนได้รู้ผลการปฏิบัติได้ทันที เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมได้ถูกต้อง ดังนั้นเมื่อให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดแล้ว ครูควรรีบตรวจและคืนนักเรียนโดยรวดเร็ว ผู้เรียนจะได้รู้ว่าควรปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการทำงานของตนอย่างไรต่อไป

เทคนิควิธีการระบายสีไม้

รงค์ ประภาสโนบล (2552) กล่าวว่า สีไม้มีลักษณะเป็นแท่งเหมือนดินสอ นอกจากใช้ระบายโดยการฝนให้สีเรียบเนียนแล้วยังสามารถใช้ระบายได้หลายรูปแบบ เช่น

- (1) ใช้วาดเส้นเป็นภาพต่าง ๆ เหมือนดินสอ
- (2) ระบายสีแบบไล่สีน้ำหนักร ระบายจากอ่อนไปหาเข้ม โดยค่อย ๆ เพิ่มน้ำหนักมือทีละน้อย และฝนเส้นถี่ ๆ อย่างถี่มาก เส้นจะนุ่มนวล

(3) ขมวดสี คือการใช้สีขมวดวนเบา ๆ เป็นเส้นม้วนให้เต็มรูปภาพ

(4) ฝนเส้น คือการใช้สีฝนให้เห็นร่องรอยเป็นขีด ๆ หรือเป็นเส้น

โกศล พิณกุล (2554) กล่าวถึงเทคนิควิธีการระบายสีไม้ ไว้ดังนี้ การระบายสีไม้มีลักษณะการใช้งานเหมือนกับดินสอดำ เหมาะสำหรับใช้ระบายผลงานที่มีขนาดเล็ก ๆ เก็บรายละเอียดได้ สามารถใช้ระบายร่วมกับสีชนิดอื่น ๆ ได้ สามารถใช้เป็นเส้น ระบายอ่อน – แก่ ผสมกันหลายสี

McArdle (2021) เทคนิคการระบายสีไม้เป็นพื้นฐานสำหรับงานศิลปะดินสอสีทุกประเภทที่ต้องการสร้างสรรค์ขึ้น เทคนิคการระบายสีไม้มี 5 วิธีหลัก ๆ ดังนี้ การจุด การลากเส้นขนาน การสานเส้น การถู และการผสมสี

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า เทคนิควิธีการระบายสีไม้ ได้แก่ การฝนสีให้เรียบเนียน การขมวดสี และการฝนเส้น เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วชิรวิทย์ ชูติมาวงศ์สกุล (2562) การพัฒนาทักษะการวาดภาพและระบายสีด้วยสีไม้ ทิวทัศน์ใต้ท้องทะเล โดยใช้แบบฝึกทักษะการวาดภาพและระบายสีไม้ ด้วยการใช้เทคนิคแสงเงาและการไล่สีน้ำหนักร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนวัดสุทธาวาส ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องด้านทักษะการวาดภาพระบายสีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนวัดสุทธาวาส ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 14 คนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนและการฝึกฝนทักษะการแสงเงาและการระบายสีโดยมีน้ำหนักร จำนวน 8 สัปดาห์ จึงทำให้นักเรียนมีทักษะการวาดภาพระบายสีโดยใช้ทักษะแสงเงาและการไล่สีน้ำหนักรเพิ่มสูงขึ้น

ลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร (2562) การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่องสีไม้ไม่รู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ผลวิจัยพบว่า

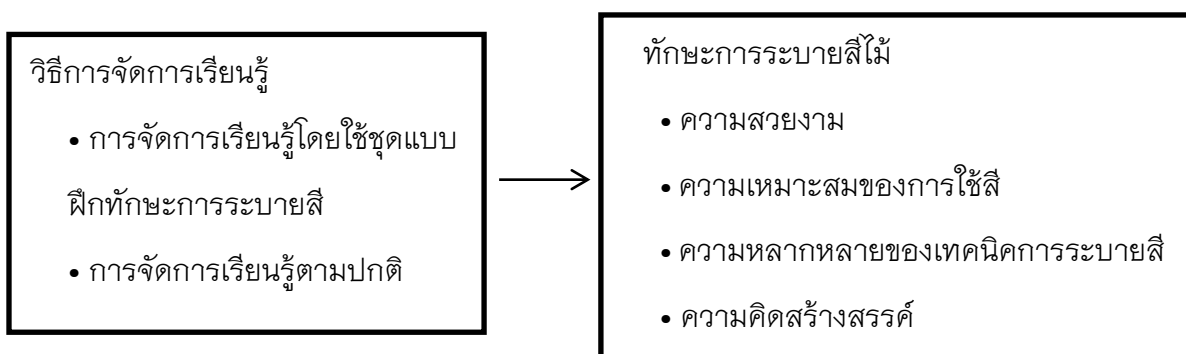
การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 31 คน มี ประสิทธิภาพของ กระบวนการ เท่ากับร้อยละ 83.33 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 84.83 ซึ่งเป็นไป ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือร้อยละ 80/80 การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจโดยใช้แบบทดสอบบนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ ผลสรุปอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

นภัทรสรณ์ หิงห้อยทอง (2563) การพัฒนาความสามารถในการใช้สีไม้โดยใช้แบบฝึกของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดการเรียน การสอนโดยใช้แบบฝึกนักเรียนมีความสามารถในการใช้สีไม้ในระดับดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 นภัทรสรณ์ หิงห้อยทอง (2563) การพัฒนาความสามารถในการใช้สีไม้โดยใช้แบบฝึกของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ แบบฝึกนักเรียนมีความสามารถในการใช้สีไม้ในระดับดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะหรือ ชุดกิจกรรม เสริมทักษะวิชาศิลปะในประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบ ฝึกทักษะหรือชุดกิจกรรมเสริมทักษะวิชาศิลปะ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือสูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ เป็นการช่วยกระตุ้นจินตนาการและความสนใจ ของผู้เรียนให้มีความต้องการที่จะเรียนรู้ และสร้างความจดจำให้กับผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ไว้ดังนี้

วิธีการวิจัย

มีแบบแผนการทดลองแบบกึ่งการทดลอง (Quasi-experimental design) (กิตติยา วงษ์จันทร์, 2561) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ Quasi-equivalent control group design

กลุ่ม (Group)	สอบก่อนเรียน (O_1)	ทรีตเมนต์ (Treatment)	สอบหลังเรียน (O_2)
Experimental	O_1	X	O_2
Control	O_1	-	O_2

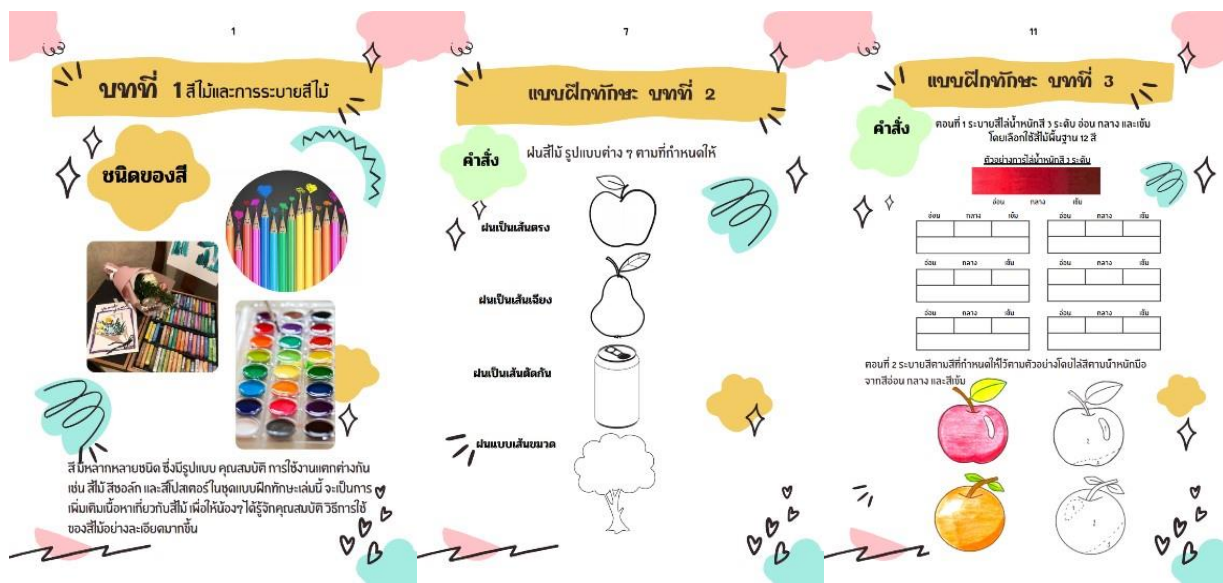
กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนศรีธธาวิทยานุสรณ์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอรามัน จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียน 60 คน แบ่งเป็นห้องทดลอง 1 ห้องและห้องควบคุม 1 ห้อง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 เป็นห้องทดลอง จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี จำนวน 32 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 เป็นห้องควบคุม จัดการเรียนรู้ตามปกติ จำนวน 28 คน โดยนักเรียนทั้ง 2 ห้องมีผลการเรียนอยู่ในระดับเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีการพัฒนาเครื่องมือวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี จำนวน 6 แผน วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นได้ค่า IOC อยู่ในช่วง 0.67 ถึง 1.00

2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ จำนวน 6 แผน วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นได้ค่า IOC อยู่ในช่วง 0.67 ถึง 1.00

2) ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี เรื่องการระบายสีไม้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยบทเรียนทั้งหมด 6 เรื่อง วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.67–1.00 และ 2) ด้านการออกแบบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.67–1.00 ตัวอย่างชุดแบบฝึกทักษะดังภาพประกอบที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวอย่างชุดแบบฝึก

3) แบบประเมินทักษะการระบายสีไม่ใช้วัดความสามารถด้านทักษะในการระบายสีไม่ จำนวน 1 ฉบับ มีรายการประเมิน 4 ประเด็น คือ 1) ความสวยงาม 2) ความเหมาะสมของการใช้สี 3) ความหลากหลายของเทคนิคการระบายสี และ 4) ความคิดสร้างสรรค์ รายการประเมินละ 5 ระดับ คะแนน รวมคะแนน 20 คะแนน วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach) โดยไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านจือแร อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 30 คน ได้ค่าเท่ากับ 0.762 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. คำนวณคะแนนพัฒนาการ โดยใช้สูตรคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative gain score) แปลคะแนนตามเกณฑ์ระดับพัฒนาการ โดยใช้เกณฑ์ของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์คะแนนพัฒนาการเทียบระดับพัฒนาการ

คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
76 – 100	พัฒนาการระดับสูงมาก
51 – 75	พัฒนาการระดับสูง
26 – 50	พัฒนาการระดับกลาง
0 – 25	พัฒนาการระดับต้น

จากตารางที่ 2 เป็นการกำหนดระดับพัฒนาการของนักเรียน โดยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ระหว่าง 76-100 จะมีพัฒนาการระดับสูงมาก คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ระหว่าง 51-75 จะมีพัฒนาการระดับสูง คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ระหว่าง 26-50 จะมีพัฒนาการระดับกลาง คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ระหว่าง 0-25 จะมีพัฒนาการระดับต้น

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี

ผลการเปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\mu=16$) สูงวก่ก่อนเรียน ($\mu=11.47$) เมื่อนำมาคำนวณคะแนนพัฒนาการ โดยใช้สูตรคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ได้คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับ 53.11 ซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี

ห้อง	คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน	คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน	คะแนนความแตกต่าง	คะแนนเฉลี่ย พัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการ
ห้องทดลอง	11.47	16.00	4.53	53.11	สูง

จากตารางที่ 3 พบว่า ห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับ 53.11 ซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยได้จำแนกจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการตามแต่ละระดับพัฒนาการ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสีตามแต่ละระดับพัฒนาการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552)

คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ	จำนวนนักเรียน ห้องทดลอง	ร้อยละ
76 – 100	สูงมาก	4	12.50
51 – 75	สูง	15	46.88
26 – 50	กลาง	13	40.63
0 – 25	ต้น	0	0
ผลรวม		32	100

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี ส่วนใหญ่มีพัฒนาการระดับสูงจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.88 และไม่มีนักเรียนที่มีพัฒนาการระดับต้น

2. การเปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี กับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

ผลการเปรียบเทียบทักษะการระบายสีไม้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี กับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ โดยใช้การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์ พบว่า ห้องเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์สูงกว่าห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ตามปกติ (ห้องควบคุม) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี (ห้องทดลอง)

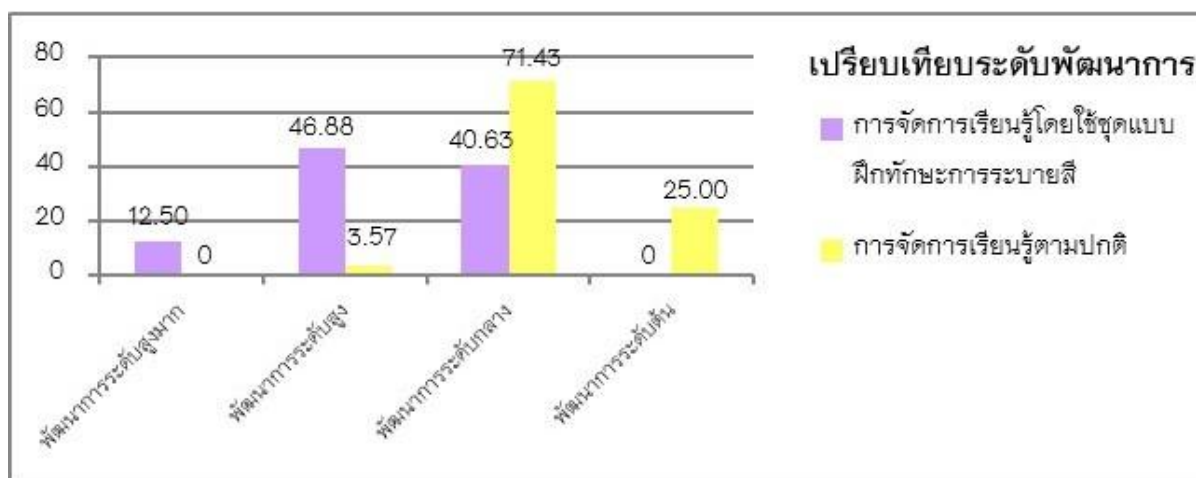
ห้อง	คะแนน เฉลี่ย ก่อนเรียน	คะแนน เฉลี่ย หลังเรียน	คะแนนความ แตกต่าง	คะแนนเฉลี่ย พัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการ
ห้องควบคุม	12.14	14.75	2.61	33.18	ปานกลาง
ห้องทดลอง	11.47	16.00	4.53	53.11	สูง

จากตารางที่ 5 พบว่า ห้องเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์สูงกว่าห้องเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ตามปกติ โดยห้องเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.18 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับกลาง ส่วนห้องเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.11 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง และผู้วิจัยได้จำแนกจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการตามแต่ละระดับพัฒนาการ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ตามปกติ (ห้องควบคุม) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี (ห้องทดลอง) ตามแต่ละระดับพัฒนาการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552)

คะแนน พัฒนาการ สัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ	จำนวนนักเรียน ห้องควบคุม	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน ห้องทดลอง	ร้อยละ
76 – 100	สูงมาก	0	0	4	12.50
51 – 75	สูง	1	3.57	15	46.88
26 – 50	กลาง	20	71.43	13	40.63
0 – 25	ต่ำ	7	25.00	0	0
ผลรวม		28	100	32	100

จากตารางที่ 6 พบว่านักเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ตามปกติ (ห้องควบคุม) ส่วนใหญ่มีพัฒนาการระดับกลางจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 และไม่มีนักเรียนที่มีพัฒนาการระดับสูงมาก ส่วนนักเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี (ห้องทดลอง) ส่วนใหญ่มีพัฒนาการระดับสูงจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.88 และไม่มีนักเรียนที่มีพัฒนาการระดับต้นสามารถแสดงรายละเอียดการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์แต่ละระดับพัฒนาการทั้งสองห้องได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์ของห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสีกับห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสีทำให้นักเรียนมีระดับพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ เนื่องจากชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี เรื่องการระบายสีไม้ ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อหาและการออกแบบ รูปแบบของชุดแบบฝึกทักษะในลักษณะของเล่มหนังสือที่ประกอบด้วยเนื้อหา ภาพวาด ภาพประกอบการสาธิตแต่ละขั้นตอน และการตกแต่งที่มีสีสันความสวยงามดึงดูดความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับวินัย รอดจ่าย (2540) ที่ว่าเด็กจะชอบอ่านหนังสือในลักษณะที่มีคำบรรยายน้อย ๆ แต่บอกเล่าเรื่องราวด้วยภาพเป็นส่วนใหญ่ ภาพประกอบเรื่องอาจจะวาดขึ้น หรือใช้ภาพถ่ายจากของจริงมาประกอบก็ได้ จัดวางภาพให้เหมาะสม โดยเพิ่มความสำคัญ ความเด่นชัดให้มากกว่าเดิม ภาพประกอบควรมีลักษณะ

ชวนติดตาม สดชื่น สบายตา เป็นต้น และนอกจากนี้ชุดฝึกทักษะยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัตราภาพ ช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่คงทน (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิรวิทย์ ชูติมาวงศ์สกุล (2562) การพัฒนาทักษะการวาดภาพและระบายสีด้วยสีไม้ทิวทัศน์ใต้ท้องทะเล โดยใช้แบบฝึกทักษะการวาดภาพและระบายสีไม้ ด้วยการใช้น้ำหนักสี และการไล่สีน้ำหนักสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนวัดสุทธาวาส ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนและการฝึกฝนทักษะการแรเงาและการระบายสีโดยมีน้ำหนักสี ทำให้นักเรียนมีทักษะการวาดภาพระบายสีโดยใช้ทักษะแสงเงาและการไล่สีน้ำหนักสีเพิ่มสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร (2562) เรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่องสีไม้หน้ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ผลวิจัยพบว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับร้อยละ 83.33 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 84.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือร้อยละ 80/80 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น ส่งผลให้มีพัฒนาการในด้านทักษะการระบายสีไม่เพิ่มขึ้น

2. คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์ของห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี มีระดับพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่าห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ โดยห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.11 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง ส่วนห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.18 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับกลาง เนื่องจากชุดการฝึกสามารถเป็นเครื่องมือในการวัดผลหลังจากที่ผู้เรียนเรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ความสามารถของตนเองได้และเมื่อไม่เข้าใจ และทำผิดในเรื่องใด ๆ ผู้เรียนก็สามารถซ่อมเสริมตนเองได้ (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2553) ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้เป็นไปในแนวทางเดียวกับงานวิจัยของ วชิรวิทย์ ชูติมาวงศ์สกุล (2562) เรื่องการพัฒนาทักษะการวาดภาพและระบายสีด้วยสีไม้ทิวทัศน์ใต้ท้องทะเล โดยใช้แบบฝึกทักษะการวาดภาพและระบายสีไม้ด้วยการใช้น้ำหนักสี และการไล่สีน้ำหนักสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนวัดสุทธาวาส ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนและการฝึกฝนทักษะการแรเงาและการระบายสีโดยมีน้ำหนักสี ทำให้นักเรียนมีทักษะการวาดภาพระบายสีโดยใช้ทักษะแสงเงาและการไล่สีน้ำหนักสีเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร (2562) เรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องสีไม้หน้ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ผลวิจัยพบว่า หลังจากการใช้แบบฝึกทักษะเรื่องสีไม้หน้ารู้ ทำให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของนภัทรสรณ์ หิงห้อยทอง (2563) เรื่องการพัฒนาความสามารถในการใช้สีไม้โดยใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง ผลการวิจัยพบว่าหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกนักเรียนมีความสามารถในการใช้สีไม้อยู่ในระดับดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เห็นจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของตนเอง ส่งผลให้ทักษะการระบายสีไม้ของตนเองมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

สรุปผลการวิจัย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี มีระดับพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์ระหว่างห้องเรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสัมพัทธ์สูงกว่าห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ โดยห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.11 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง เปรียบเทียบกับห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.18 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การเลือกเนื้อหา รูปภาพประกอบบทเรียน ที่นำมาใช้ในชุดแบบฝึกทักษะ ควรคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านของความเหมาะสม ความยากง่ายของชุดแบบฝึกทักษะ ความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งต้องคำนึงถึงช่วงวัยของผู้เรียนอีกด้วย เพื่อเป็นการสร้างชุดแบบฝึกทักษะที่มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

1.2 การจัดการเรียนรู้ โดยการใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี เรื่องการระบายสีไม้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะเพิ่มเติมจากเดิมที่มีในหนังสือ ช่วยประหยัดเวลาลดภาระของครูผู้สอนในห้องเรียนตามปกติ ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาทำความเข้าใจในบทเรียนที่เรียนมาแล้วได้ด้วยตนเอง รวมทั้งยังสามารถนำชุดแบบฝึกทักษะไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนอื่น ๆ ได้อีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา การสร้างชุดแบบฝึกทักษะวิชาศิลปะ ระดับชั้นอื่น ๆ ในเรื่องการระบายสีประเภทต่าง ๆ เช่น การระบายสีชอล์ค การระบายสีน้ำ การระบายสีโปสเตอร์ เป็นต้น เพื่อต่อยอดในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาดิตตามผลการใช้ชุดแบบฝึกทักษะการระบายสี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชุดแบบฝึกทักษะ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการใช้ชุดแบบฝึกทักษะทางด้านศิลปะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้สอนในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนต่อไป

รายการอ้างอิง

- กฤติยา วงษ์ชนธ์. (2561). การออกแบบการวิจัย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ การกำหนดตัวอย่างและ การวิเคราะห์ข้อมูล. สืบค้นจาก <https://www.ubu.ac.th/web/filesup/08f2019050616142231.pdf>
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). ระเบียบวิธีวิจัย. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช้าง.
- โกศล พิณกุล. (2554). ศิลปะในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นภัทรสรณ์ หิงห้อยทอง. (2563). การพัฒนาความสามารถในการใช้สีไม้โดยใช้แบบฝึกของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง. สืบค้นจาก file:///C:/Users/JIB/Downloads/2-%E0%B8%99%E0%B8%A0%E0%B8%B1%E0%B8%97%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C.pdf
- บุรณะ สมชัย. (2547). การสร้าง CAI Multimedia ด้วย AUTHORWARE 4.0. สืบค้นจาก <http://www.sc.phub.ac.th/ulib/dublin.php?ID=13439120874>.
- รงค์ ประภาสโนบล. (2552). ทศนศิลป์ ป.5 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ เสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- ลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร. (2562). การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่องสีไม้สำหรับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย. สืบค้นจาก http://www.ska2.go.th/reis/data/research/25640706_192922_1664.pdf

- วชิรวิทย์ ชูติมาวงศ์สกุล. (2562). การพัฒนาทักษะการวาดภาพและระบายสีด้วยสีไม้ ทิวทัศน์ใต้ท้องทะเล โดยใช้แบบฝึกทักษะการวาดภาพและระบายสีไม้ ด้วยการใช้เทคนิคแสงเงาและการไล่น้ำหนักสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนวัดสุทธาวาส. สืบค้นจาก [https:// www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=180527&bcat_id=16](https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=180527&bcat_id=16)
- วินัย รอดจ่าย. (2540). การเขียนและจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ต้นอ้อแกรมมี.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศากุล ตานะเศรษฐ. (2563). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสี. สืบค้นจาก https://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgibin/main_php/print_informed.php?id_count_inform=26308
- สกนธ์ ภูงามดี. (2548). จิตรกรรมสร้างสรรค์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- สมคิด หงส์สุวรรณ. (2546). สีไม้. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.
- สังคม ทองมี. (2534). ทักษะของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการทางด้านศิลปศึกษา และผู้ใช้หลักสูตรที่มีต่อวิชาศิลปศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ลำลี รักสุทธิ (2553). คู่มือการจัดทำสื่อนวัตกรรมและแผนฯ ประกอบสื่อนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สุคนธ์ ลินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- EduGyan. (2017). *Edward Lee Thorndike: Theory of Learning*. Retrieved from <http://www.edugyan.in/2017/03/edward-lee-thorndike-theory-of-learning.html>
- McArdle. T. (2021). *Colored Pencil Instruction*. Retrieved from <https://www.art-is-fun.com/colored-pencil-instruction>.
- Michele. M. (2020). *Gardner's Theory of Multiple Intelligences*. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/multiple-intelligences.html>

Samar. C. (2021) Gagne's theory of Learning. Retrieved from <https://www.samareducation.com/2022/06/gagnes-theory-of-learning.html>